

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SZPROTAWIE

z dnia 2022 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Szprotawa na 2023 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559, 583, 1005 i 1079), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 i 2469, z 2022 r., poz. 24, 218 i 1700), art. 10 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050, z 2021 r., poz. 2469, z 2022 r., poz. 763, 764, 1700), art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1327, z 2020 r., poz. 1057, z 2021 r. poz. 2490), Rada Miejska uchwala:

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Szprotawa na 2023 rok**

Rozdział 1.

Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze w roku 2023, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 i 2469, z 2022 r., poz. 24, 218 i 1700).

2. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

Rozdział 2.

Cele programu

§ 2. 1. Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Szprotawa oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Kształtowanie polityki alkoholowej oraz przeciwdziałania narkomanii poprzez zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień. Wzrost kompetencji mieszkańców i uczniów szkół znajdujących się na terenie gminy z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych.

2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych, wytycza główne kierunki działań profilaktycznych oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów uzależnień, integrację i reintegrację społeczną osób uzależnionych i współuzależnionych, członków ich rodzin.

3. W roku 2023 cele główne określone w ust. 1 będą kontynuacją podjętych działań w latach poprzednich i planuje się je realizować poprzez następujące cele szczegółowe:

- 1) zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej;
- 2) prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych uzależnień;
- 3) zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnionych od alkoholu, narkotyków itp. m.in. poprzez organizację letniego wypoczynku,

finansowanie kosztów prowadzenia placówek wsparcia dziennego (wynagrodzenia, dożywianie dzieci i młodzieży, zakup materiałów, koszty wycieczek - według wskazań oferty);

- 4) zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym;
- 5) zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych, członków ich rodzin;
- 6) promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych;
- 7) wzmacnianie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia, straży miejskiej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie szkoleń, wymianę doświadczeń, monitorowanie i diagnozowanie sytuacji związanej z rozmiarem uzależnień w gminie;
- 8) wspieranie środowisk anonimowych alkoholików poprzez finansowanie kosztów utrzymania i prowadzenie punktu konsultacyjnego, zakup materiałów edukacyjnych itp.

4. Integralną częścią Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest rozpoznanie środowiskowe uwzględniające diagnozę problemów lokalnych oraz zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień jakimi dysponuje gmina. Bezpośrednio z diagnozą łączy się systematyczne monitorowanie zmian i trendów w zakresie problemów i postaw związanych z problemami obejmującymi wszystkie obszary Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w tym profilaktykę szkolną, środowiskową, leczenie odwykowe, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, edukację publiczną oraz rynek napojów alkoholowych.

Rozdział 3.

Zadania programu i sposób ich realizacji

§ 3. 1. Większość zadań realizowanych na poziomie gminy, zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 i 2469, z 2022 r., poz. 24, 218 i 1700) i ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050, z 2021 r., poz. 2469, z 2022 r., poz. 763, 764, 1700), w obszarze profilaktyki szczególnie uniwersalnej i edukacji społecznej jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same lub pokrewne grupy osób. Zasadne więc jest przyjęcie do realizacji zadań zapisanych w wymienionych ustawach jednego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Nowoczesne podejście do profilaktyki, leczenia i rehabilitacji musi zakładać kontekst wszystkich uzależnień ze względu na upowszechniające się wzory łączenia substancji i przenoszenia uzależnień.

2. Główne zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w szczególności będą obejmować:

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dorosłych, młodzieży, dzieci i ich rodzin, współuzależnionych, uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu i narkotyków.

Cel: ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych. Planowane działania:

a) organizowanie pomocy terapeutycznej w formie programu psychoterapii, edukacji grupowej i indywidualnej prowadzonej przez kompetentne organizacje i osoby fizyczne, zajmujące się problemem przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, tj.:

- prowadzenie terapii,
- organizowanie spotkań edukacyjno-terapeutycznych,
- prowadzenie grupy wstępnej,
- prowadzenie grupy zaawansowanej.

b) rozwijanie i wspieranie działalności punktu informacyjno– konsultacyjnego między innymi, poprzez:

- motywowanie osób uzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia,
- kierowanie do leczenia specjalistycznego,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia,

- udzielanie i gromadzenie informacji o formach profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i współuzależnionym w ośrodkach na terenie gminy, powiatu, regionu, województwa,
 - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
 - inicjowanie interwencji kryzysowej,
 - udostępnianie materiałów informacyjnych na tematy związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych,
 - udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym.
- c) finansowanie opinii biegłych sądowych tj. psychologa i psychiatry w przedmiocie uzależnień.

2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cel: ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z ww. rodzin. Planowane działania:

- a) współpraca merytoryczna z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie poradnictwa, udzielania pomocy psychologicznej i prawnej w Punkcie Wsparcia Psychologicznego, funkcjonującym przy Ośrodku Pomocy Społecznej,
- b) podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności interwencyjno – motywujących wobec osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków do poddania się leczeniu odwykowemu, terapii lub oddziaływaniom korekcyjno–edukacyjnym,
- c) prowadzenie w szkołach, przedszkolach, placówkach wsparcia dziennego działań z zakresu profilaktyki uzależnień (zajęć profilaktycznych, zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców i treningów psychoedukacyjnych dla nauczycieli i wychowawców, spotkań terapeutycznych),
- d) współpraca merytoryczna z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- e) realizacja procedury interwencji "Niebieskich kart" przez gminną komisję w jednostkach komisariatu policji, ośrodka pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczęszczających w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych.

Cel: zwiększenie świadomości wśród dzieci i młodzieży nt. zagrożeń wynikających z używania alkoholu, narkotyków i innych substancji uzależniających, uzależnień behawioralnych. Planowane działania:

- a) tworzenie zintegrowanego systemu uniwersalnej, selektywnej i wskazującej profilaktyki problemowej obejmującej dzieci i młodzież, nauczycieli, rodziców oraz inne grupy społeczne mające wpływ na kształtowanie polityki trzeźwościowej:
 - współpraca z placówkami oświatowymi oraz placówkami wsparcia dziennego,
 - współpraca z grupami społecznymi i zawodowymi mającymi swój udział w kreowaniu polityki trzeźwościowej na terenie gminy,
 - działania na rzecz ograniczania dostępności alkoholu dla nieletnich,
 - wdrażanie programów profilaktyczno– interwencyjnych dla młodzieży upijającej się,
 - działania edukacyjne i informacyjne skierowane do całej populacji miasta i gminy, wdrażanie ogólnopolskich kampanii,
 - realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, korekcyjno-edukacyjnych przez certyfikowanych pedagogów, trenerów dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka,
 - prowadzenie działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.
- b) prowadzenie działań profilaktycznych wspartych różnymi przedsięwzięciami sportowo– rekreacyjnymi, muzycznymi i edukacyjnymi,

- c) edukacja zdrowotna:
- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu i narkotyków dla konsumentów i ich otoczenia oraz uzależnień behawioralnych,
 - prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu i spożywania narkotyków przez dzieci i młodzież oraz uzależnień behawioralnych,
 - upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym i narkomanią,
 - upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu i spożywania narkotyków przez kobiety w ciąży.
- 4) **Organizowanie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego, wspartych programami profilaktycznymi.**
Cel: prowadzenie działań edukacyjnych, opiekuńczych i rozwojowych wobec dzieci i młodzieży, pochodzących w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych z problemem alkoholowym, narkomanią i innych uzależnień wobec ich rodziców/ opiekunów. Planowane działania:
- a) udzielenie dotacji na prowadzenie placówek wsparcia dziennego,
 - b) zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (broszur, plakatów, literatury itp.) w zależności od potrzeb i możliwości finansowych.
- 5) **Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym i na kredyt.**
Cel: przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa. Planowane działania:
- a) organizowanie szkoleń dla sprzedawców,
 - b) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych,
 - c) prowadzenie kontrolowanego zakupu alkoholu.
- 6) **Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.**
Cel: przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa i działania o charakterze profilaktycznym. Planowane działania:
- a) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych,
 - b) działania edukacyjne.
- 7) **Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomani.**
Cel: poszerzenie i urozmaicenie działań o charakterze profilaktycznym. Planowane działania:
- a) współpraca z instytucjami (ośrodkiem pomocy społecznej, szkołami, przedszkolami, służbą zdrowia, komisariatem policji, domem kultury, sądem, itp.), organizacjami pozarządowymi, osobami fizycznymi, którzy są współrealizatorami programu,
 - b) współpraca z mediami,
 - c) organizowanie letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, z problemem alkoholowym i narkomanią,
 - d) organizowanie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego, dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, z problemem alkoholowym i narkomanią,
 - e) doposażanie szkół, przedszkoli i innych placówek w pomoce (materiały dydaktyczne, terapeutyczne) oraz sprzęt niezbędny do realizacji zajęć,
 - f) wspieranie środowisk anonimowych alkoholików (finansowanie kosztów utrzymania i prowadzenia punktu konsultacyjnego, zakup usług i materiałów edukacyjnych).
- 8) **Udzielanie pomocy osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób.**
Cel: ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego oraz integracja społeczna. Planowane działania:

- a) Realizowanie zadań związanych z integrowaniem ww. osób ze środowiskiem lokalnym poprzez:
- współfinansowanie kosztów reintegracji społecznej uczestników Centrum Integracji Społecznej, (współfinansowanie uczestnictwa w warsztatach),
 - prowadzenie innych działań związanych z integracją społeczną i zawodową osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i ich rodzin.

9) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

3. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- a) członkom komisji przysługuje z tytułu udziału w organizowanych szkoleniach, konferencjach, seminariach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholizmu, narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pokrycie związanych z tym kosztów udziału i dojazdu celem podniesienia kompetencji zawodowych,
- b) członkom komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniu i pracach w komisji,
- c) wynagrodzenie o którym mowa w pkt b nie przysługuje, gdy członek komisji wykonuje czynności, w godzinach pracy i za te godziny otrzymuje wynagrodzenie w ramach stosunku pracy,
- d) wynagrodzenie, o którym mowa w pkt b, ustala się w następującej wysokości:
- Przewodniczący Komisji – 600 zł (brutto),
 - Zastępca Przewodniczącego Komisji – 550 zł (brutto),
 - Sekretarz Komisji – 550 zł (brutto),
 - Członek Komisji – 450 zł (brutto).

Rozdział 4. Realizacja programu

§ 4. 1. Bezpośrednią odpowiedzialność za koordynowanie i realizację zadań programu ponosi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Realizatorów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii gmina pozyskuje poprzez:

- 1) wyłonienie realizatora w trybie ustawy o zamówieniach publicznych lub otwartego konkursu ofert w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 2) pozyskiwanie wolontariuszy do realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

3. Realizatorami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii mogą być również placówki oświatowe, ośrodek pomocy społecznej oraz policja.

4. Za realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii od strony finansowej i merytorycznej odpowiada Burmistrz.

5. Burmistrz w terminie do 31 marca 2024 r. przedłoży Radzie Miejskiej informację z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz uzyskanych efektach w 2023 r.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szprotawy.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r. i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Andrzej Stambulski

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559, 583, 1005 i 1079), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 i 2469, z 2022 r., poz. 24, 218 i 1700), art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050, z 2021 r., poz. 2469, z 2022 r., poz. 763, 764, 1700) oraz art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1327, z 2020 r., poz. 1057, z 2021 r. poz. 2490), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 642) programy o których mowa, uchwała Rada Gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok jest kontynuacją przedsięwzięć w obszarze profilaktyki zainicjowanych na terenie Gminy Szprotawa, systematycznie i konsekwentnie realizowanych w latach poprzednich. Został on opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Szprotawa, co pozwoli na zajęcie się problematyką alkoholizmu, narkomanii i innych uzależnień w sposób zorganizowany i kompleksowy. Zadania przedstawione w programie będą realizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, punkt konsultacyjny, placówki oświatowe, sąd, policję, oraz organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok nie rozwiąże wszystkich problemów dotyczących uzależnień, jednakże przyczyni się do tworzenia warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożycia alkoholu, narkotyków i innych uzależnień., działalności wychowawczej i informacyjnej, ograniczenia dostępności do używek, zapobiegania negatywnym następstwom nadużywania alkoholu, narkotyków i innych uzależnień oraz ich usuwania.

Sporządziła: insp. ds. społecznych Donata Hejnosz

Szprotawa, dnia 2022 r.